

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

2 vtrum liceat pro sacramentis pecuniam accipere

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

ad res temporales Ecclesie, sit potestas non domini, sed dispensatoris, ut in litera dicitur, conueniens est ut plenitudo potestatis Papalis circa bona Ecclesie temporalia non exeat limites potestatis dispensatiue. Sicut in naturalibus plenitudo potentie calefactiua non exeat limites potestatis calefactiue: & in politicis plenitudo potestatis regie non exeat limites regie potestatis. Ac per hoc non potest Papa ad libitum donare res Ecclesie, sed potest tamquam habes apicem dispensatiue potestatis, multo plus de eisdem dispensare, quam quicumque alius proximus ecclesie alicuius prelati.

li. 8. ca. 5. in princip.

In principio li. co. 6.

q. 5. ar. 4.

q. 14. ar. 2.

q. 14. arti. 2. 1. q. 3. c. Saluator. no. re. mo. e. a principio.

Et per hoc patet solutio questionis mercatorum, an scilicet, de usuris, quas cum clericis uarils, certis tamen, lucrati sunt, possint cum domino Papa componere, puta, si uisum ascendit ad quindecim milia ducatorum, dare Pate tria, uel quatuor milia, & residuum sibi retinere tura conscientia. Constat namque quod non renaneret mercator abolutus in conscientia, tum, quia Papa non est dominus, sed dispensator rerum ecclesiasticarum, & huiusmodi compositio non esset dispensatio, que discretam dispositionem importat: tum quia etiam si Papa esset dominus, presumitur uerisimiliter qd non libere donaret, sed redimeret uexationem sua accipiendi de suo quantum habere posset. Cuius manifestum signum est, quia conatur componendi re habere quantum plus potest. Ex eodem quoque fundamento, qd Papa non est dominus, sed dispensator, sequitur, qd de plenitudine potestatis non possit ad libitum dare bona Ecclesie cui uoluerit, aut consanguineis &c. sed tenetur fideliter dispensare, ut recta ratio suadet: iuxta illud, Hic iam queritur inter dispensatores, ut fidelis quis inueniatur. Et rursus, Fidelis seruus, & prudens, quem constituit dominus super familiam suam, ut det illis in tempore tritici mensuram, & non ad libitum, quantum uolet.

Super questionis centesima Articulum secundum.

In ar. 2. in responsione ad primum, dubium occurrit, An in casu litera, quo adultus in articulo mortis constitutus nulli her, qui uelit eum baptizare sine pecunia, locum habeat redemptio proprie uexationis. Et est ratio dubii, quia si ibi locum habet, sequitur qd licite potest dare pecuniam auaro sacerdoti ut eum baptizet,

non emendo baptismi, sed redimendo licentiam ter non det mori aliq; baptismo sumis, quod ra dr. Si uero ibi non het locum, miru ualde est in tanta necessitate licent redimere uexationem sepulcri, & iacob licuit hoc eodem modo. actu uero illi qui emere uolunt. Illi autem qui uendunt in actu, imitantur Giezi discipulum Heli, de quo legitur 4. Reg. 5. quod accepit pecuniam a leproso mundato, unde uenditores spiritualium possunt dici non solum Simoniaci, sed etiam Giezita.

AD QUINTVM Dicendum, qd nomine emptionis & uenditionis intelligitur omnis contractus non gratuitus. Unde nec permutatio prebendarum, uel ecclesiasticorum beneficiorum fieri potest autoritate partium absque periculo simonia, sicut nec transactio, ut iura determinant. Potest tamen prelati ex officio suo per mutationes huiusmodi facere percausa utili, uel necessaria.

AD SEXTVM Dicendum, qd si cutanima uiuit secundum seipsa, corpus autem uiuit ex unionenima, ita etiam quedam sunt spiritualia secundum seipsa, sicut sacramenta, & alia huiusmodi, quedam autem dicuntur spiritualia ex hoc, quod talibus adherent. Unde 1. q. 4. dicitur e si quis obierit, quod spiritualia sine corporalibus rebus non proficiunt, sicut nec anima sine corpore corporaliter uiuit.

AD SEPTIMVM Dicendum, qd Papa potest incurere uitium simoniae, sicut & quilibet alius homo. Peccatum. n. tanto in aliqua persona est grauius, quanto maiorem obtinet locum. Quamuis. n. res ecclesie sint eius ut principalis dispensatoris, non tamen sunt ei⁹ ut domini, & possessoris. Et si reciperet pro aliqua re spirituali pecuniam de redditis, ecclesie cuius, non careret uitio simoniae. Et similiter etiam posset simonia committere, recipiendo pecuniam aliquo laico non boie de ecclesie.

ARTICVLVS II.

Vtrum semper sit illicitum profermentis pecuniam dare.

AD SECVNDVM sic procedit. Vt, qd non semper sit illi-

a Ric. in 1. 5. di. 4. ar. 3. q. ad 8. Ipe et Ric. Inter opiniones autem has, non magis conueniens est non respectu adulti. Et ro memorat qd su patit in iustis a potest, & nolite baptizari, cessitate precepti diuini in ar. baptizari, mortis sine alio baptizatore, sicut conueniens si occurreret. Constat namq; uultu saluare, eite a se abicere in iustis qd patit dno quatuor

tionis, non est velle temporale pro spirituali, ergo velle idem ex pacto, non est velle temporale pro spirituali, quod esset vendere. Secunda vero consequentia patet, quia non alia ratione hoc esset illicitum, nisi quia esset simonia, videlicet, velle temporale pro spirituali. Sublata ergo hac mali ratione, relictum quod non sit illicitum.

RESPONDEO. Dicendum, quod sacramenta nouae legis sunt maxime spiritualia, in quantum sunt causa spiritualis gratiae, quae pretio aestimari non potest, & eius rationi repugnat, quod non gratuite detur. Dispensantur autem sacramenta per ecclesiam ministros, quos oportet a populo sustentari, secundum illud Apostoli ad Corinth. 9. Nescitis, quoniam qui in sacrario operantur, quae de sacrario sunt edunt: & qui altari deseruiunt, cum altari participant? Sic ergo dicendum est, quod accipere pecuniam pro spirituali sacramentorum gratia, est crimen simoniae, quod nulla consuetudine potest excusari: quia consuetudo non praedictatur naturali, vel diuino. Per pecuniam autem intelligitur omnino illud, cuius pretium potest pecunia aestimari, ut Philo. dicit in 3. Ethico. Accipere autem aliqua ad sustentationem eorum, qui sacramenta Christi ministrant secundum ordinationem ecclesiae, & consuetudines approbatas, non est simonia, neque peccatum. Non enim sumitur tanquam pretium mercedis, sed tanquam stipendium necessitatis. Vnde super illud 1. ad Timoth. 5. Qui bene praesunt presbyteri &c. dicitur Augustinus. Accipiant sustentationem necessitatis a populo, mercedem dispensationis a Domino.

¶ 2 Præter maximum sacramentorum est Eucharistia, quae in Missa consecratur: sed pro missis celandis aliqui sacerdotes praebendam, vel pecuniam accipiunt. ergo licet multo magis alia sacramenta emere, vel vendere.

¶ 3 Præter sacramentum poenitentiae est sacrum necessitatis, quod praecipue in absolutione consistit: sed quidam absoluentes ab excommunicatione, pecuniam exigunt. ergo non semper est illicitum sacramentum emere, vel vendere.

¶ 4 Præter consuetudo facit ut non sit peccatum id quod alias peccatum esset, sicut Augustinus dicit, quod habet plures uxores, quando mos erat, crimen non erat: sed apud quosdam est consuetudo, quod in consecrationibus episcoporum, benedictionibus abbatum, & ordinibus clericorum pro christumate, vel oleo sancto, & alijs huiusmodi, aliquid detur. ergo videtur, quod hoc non sit illicitum.

¶ 5 Præter contingit quod aliquis malitiose impedit aliquem vel ab episcopatu obtinendo, vel ab aliqua alia dignitate: sed licet vnicuique redimere suam vexationem. ergo licitum videtur in tali casu pecuniam dare pro episcopatu, vel aliqua alia ecclesiastica dignitate.

¶ 6 Præter Matrimonium est quoddam sacramentum: sed quandoque datur pecunia pro matrimonio. ergo licitum est sacrum vendere. SED CONTRA est, quod dicitur 1. q. 1. Qui pro pecunia quaequam consecraverit, alienus sit a sacerdotio.

Ad primum ergo dicendum, quod in casu necessitatis, quilibet potest baptizare. Et quia nullo modo est peccatum, pro eodem est habendum, si sacerdos absque pretio baptizare non velit, ac si non esset qui baptizaret. Vnde ille qui gerit curam pueri, in tali casu licite potest eum baptizare: vel a quocumque alio facere baptizari. Possent tamen licite aquam a sacerdote emere, quae est purum elementum corporale. Si autem esse adultus

re haec ratione actionis humanae omnia ecclesiastica venalia licita essent, absolute loquendo: Ita quod sicut licitum est vendere calicem ratione materiae, ita proportionaliter licitum erit vendere omnia huiusmodi spiritualia ratione actionis humanae.

¶ Et confirmatur ex diffinitione simoniae, in qua ponitur vendere annexa spiritualibus. Constat autem quod magis annexa sunt spiritualibus simultanea, quam illa, ad quae spiritualia se habent antecedenter: sed actio humana in istis est simul cum spiritualibus, ergo est magis inuendibilis, quam beneficium ecclesiasticum, ad quod spirituale se habent antecedenter, & dicitur omnino inuendibile. Secundum est, quia nisi fiat differentia inter stipendium sustentationis, & uenditionem laboris, seu locationis

Secunda secundum S. Tho. II operantur

¶ Dubium secundo occurrit, an in huiusmodi spiritualibus liceat vendere laborem personale, & locare operas suas sub pretio pacto. Et est ratio dubij, quia pars affirmatiua fouet ex hoc, quod labor corporeus, & similiter opera corporata non sunt de genere spiritualium, sed temporalium: vendere autem, aut locare temporalia, nullum peccatum est. Et confirmatur, quia si hoc est illicitum ex suo genere, non erit licitum in aliquo spirituali, & illicitum in aliquo alio spirituali, sed in toto genere spiritualium hoc erit licitum, aut illicitum: sed experientia teste constat in multis spiritualibus esse hoc licitum. Nam sacerdos licite locat operas suas in celebrando ter in hebdomada, & huiusmodi. Et laborem quem sustinere debet eundo in utiliam ad celebrandum, licite sub pretio ponit. Doctor quoque theologiae videtur operas suas & laborem, sicut & aduocatus in iure patrociniuum. In alijs igitur spiritualibus, cum non sint istis spiritualiora, licitum erit.

¶ Partem vero negatiuam probant duo. Primum, quia cum omnia ecclesiastica, quae spiritualia dicuntur, ut sacramentorum administratio, sacrificium missae, praedicationis, diuinaeque cultus, consistunt ex diuino, videlicet ex spirituali, & temporalis, nam spirituale in eis est gratia, veritas & caritas, temporale vero est actio humana, si licitum est vendere, aut locare ecclesiastica venalia licita essent, absolute loquendo: Ita quod sicut licitum est vendere calicem ratione materiae, ita proportionaliter licitum erit vendere omnia huiusmodi spiritualia ratione actionis humanae.

¶ Et confirmatur ex diffinitione simoniae, in qua ponitur vendere annexa spiritualibus. Constat autem quod magis annexa sunt spiritualibus simultanea, quam illa, ad quae spiritualia se habent antecedenter: sed actio humana in istis est simul cum spiritualibus, ergo est magis inuendibilis, quam beneficium ecclesiasticum, ad quod spirituale se habent antecedenter, & dicitur omnino inuendibile. Secundum est, quia nisi fiat differentia inter stipendium sustentationis, & uenditionem laboris, seu locationis

Secunda secundum S. Tho. II operantur

¶ Dubium secundo occurrit, an in huiusmodi spiritualibus liceat vendere laborem personale, & locare operas suas sub pretio pacto. Et est ratio dubij, quia pars affirmatiua fouet ex hoc, quod labor corporeus, & similiter opera corporata non sunt de genere spiritualium, sed temporalium: vendere autem, aut locare temporalia, nullum peccatum est. Et confirmatur, quia si hoc est illicitum ex suo genere, non erit licitum in aliquo spirituali, & illicitum in aliquo alio spirituali, sed in toto genere spiritualium hoc erit licitum, aut illicitum: sed experientia teste constat in multis spiritualibus esse hoc licitum. Nam sacerdos licite locat operas suas in celebrando ter in hebdomada, & huiusmodi. Et laborem quem sustinere debet eundo in utiliam ad celebrandum, licite sub pretio ponit. Doctor quoque theologiae videtur operas suas & laborem, sicut & aduocatus in iure patrociniuum. In alijs igitur spiritualibus, cum non sint istis spiritualiora, licitum erit.

¶ Partem vero negatiuam probant duo. Primum, quia cum omnia ecclesiastica, quae spiritualia dicuntur, ut sacramentorum administratio, sacrificium missae, praedicationis, diuinaeque cultus, consistunt ex diuino, videlicet ex spirituali, & temporalis, nam spirituale in eis est gratia, veritas & caritas, temporale vero est actio humana, si licitum est vendere, aut locare ecclesiastica venalia licita essent, absolute loquendo: Ita quod sicut licitum est vendere calicem ratione materiae, ita proportionaliter licitum erit vendere omnia huiusmodi spiritualia ratione actionis humanae.

¶ Et confirmatur ex diffinitione simoniae, in qua ponitur vendere annexa spiritualibus. Constat autem quod magis annexa sunt spiritualibus simultanea, quam illa, ad quae spiritualia se habent antecedenter: sed actio humana in istis est simul cum spiritualibus, ergo est magis inuendibilis, quam beneficium ecclesiasticum, ad quod spirituale se habent antecedenter, & dicitur omnino inuendibile. Secundum est, quia nisi fiat differentia inter stipendium sustentationis, & uenditionem laboris, seu locationis

Secunda secundum S. Tho. II operantur

¶ Dubium secundo occurrit, an in huiusmodi spiritualibus liceat vendere laborem personale, & locare operas suas sub pretio pacto. Et est ratio dubij, quia pars affirmatiua fouet ex hoc, quod labor corporeus, & similiter opera corporata non sunt de genere spiritualium, sed temporalium: vendere autem, aut locare temporalia, nullum peccatum est. Et confirmatur, quia si hoc est illicitum ex suo genere, non erit licitum in aliquo spirituali, & illicitum in aliquo alio spirituali, sed in toto genere spiritualium hoc erit licitum, aut illicitum: sed experientia teste constat in multis spiritualibus esse hoc licitum. Nam sacerdos licite locat operas suas in celebrando ter in hebdomada, & huiusmodi. Et laborem quem sustinere debet eundo in utiliam ad celebrandum, licite sub pretio ponit. Doctor quoque theologiae videtur operas suas & laborem, sicut & aduocatus in iure patrociniuum. In alijs igitur spiritualibus, cum non sint istis spiritualiora, licitum erit.

¶ Partem vero negatiuam probant duo. Primum, quia cum omnia ecclesiastica, quae spiritualia dicuntur, ut sacramentorum administratio, sacrificium missae, praedicationis, diuinaeque cultus, consistunt ex diuino, videlicet ex spirituali, & temporalis, nam spirituale in eis est gratia, veritas & caritas, temporale vero est actio humana, si licitum est vendere, aut locare ecclesiastica venalia licita essent, absolute loquendo: Ita quod sicut licitum est vendere calicem ratione materiae, ita proportionaliter licitum erit vendere omnia huiusmodi spiritualia ratione actionis humanae.

¶ Et confirmatur ex diffinitione simoniae, in qua ponitur vendere annexa spiritualibus. Constat autem quod magis annexa sunt spiritualibus simultanea, quam illa, ad quae spiritualia se habent antecedenter: sed actio humana in istis est simul cum spiritualibus, ergo est magis inuendibilis, quam beneficium ecclesiasticum, ad quod spirituale se habent antecedenter, & dicitur omnino inuendibile. Secundum est, quia nisi fiat differentia inter stipendium sustentationis, & uenditionem laboris, seu locationis

Secunda secundum S. Tho. II operantur

¶ Dubium secundo occurrit, an in huiusmodi spiritualibus liceat vendere laborem personale, & locare operas suas sub pretio pacto. Et est ratio dubij, quia pars affirmatiua fouet ex hoc, quod labor corporeus, & similiter opera corporata non sunt de genere spiritualium, sed temporalium: vendere autem, aut locare temporalia, nullum peccatum est. Et confirmatur, quia si hoc est illicitum ex suo genere, non erit licitum in aliquo spirituali, & illicitum in aliquo alio spirituali, sed in toto genere spiritualium hoc erit licitum, aut illicitum: sed experientia teste constat in multis spiritualibus esse hoc licitum. Nam sacerdos licite locat operas suas in celebrando ter in hebdomada, & huiusmodi. Et laborem quem sustinere debet eundo in utiliam ad celebrandum, licite sub pretio ponit. Doctor quoque theologiae videtur operas suas & laborem, sicut & aduocatus in iure patrociniuum. In alijs igitur spiritualibus, cum non sint istis spiritualiora, licitum erit.

¶ Partem vero negatiuam probant duo. Primum, quia cum omnia ecclesiastica, quae spiritualia dicuntur, ut sacramentorum administratio, sacrificium missae, praedicationis, diuinaeque cultus, consistunt ex diuino, videlicet ex spirituali, & temporalis, nam spirituale in eis est gratia, veritas & caritas, temporale vero est actio humana, si licitum est vendere, aut locare ecclesiastica venalia licita essent, absolute loquendo: Ita quod sicut licitum est vendere calicem ratione materiae, ita proportionaliter licitum erit vendere omnia huiusmodi spiritualia ratione actionis humanae.

¶ Et confirmatur ex diffinitione simoniae, in qua ponitur vendere annexa spiritualibus. Constat autem quod magis annexa sunt spiritualibus simultanea, quam illa, ad quae spiritualia se habent antecedenter: sed actio humana in istis est simul cum spiritualibus, ergo est magis inuendibilis, quam beneficium ecclesiasticum, ad quod spirituale se habent antecedenter, & dicitur omnino inuendibile. Secundum est, quia nisi fiat differentia inter stipendium sustentationis, & uenditionem laboris, seu locationis

Secunda secundum S. Tho. II operantur

¶ Dubium secundo occurrit, an in huiusmodi spiritualibus liceat vendere laborem personale, & locare operas suas sub pretio pacto. Et est ratio dubij, quia pars affirmatiua fouet ex hoc, quod labor corporeus, & similiter opera corporata non sunt de genere spiritualium, sed temporalium: vendere autem, aut locare temporalia, nullum peccatum est. Et confirmatur, quia si hoc est illicitum ex suo genere, non erit licitum in aliquo spirituali, & illicitum in aliquo alio spirituali, sed in toto genere spiritualium hoc erit licitum, aut illicitum: sed experientia teste constat in multis spiritualibus esse hoc licitum. Nam sacerdos licite locat operas suas in celebrando ter in hebdomada, & huiusmodi. Et laborem quem sustinere debet eundo in utiliam ad celebrandum, licite sub pretio ponit. Doctor quoque theologiae videtur operas suas & laborem, sicut & aduocatus in iure patrociniuum. In alijs igitur spiritualibus, cum non sint istis spiritualiora, licitum erit.

¶ Partem vero negatiuam probant duo. Primum, quia cum omnia ecclesiastica, quae spiritualia dicuntur, ut sacramentorum administratio, sacrificium missae, praedicationis, diuinaeque cultus, consistunt ex diuino, videlicet ex spirituali, & temporalis, nam spirituale in eis est gratia, veritas & caritas, temporale vero est actio humana, si licitum est vendere, aut locare ecclesiastica venalia licita essent, absolute loquendo: Ita quod sicut licitum est vendere calicem ratione materiae, ita proportionaliter licitum erit vendere omnia huiusmodi spiritualia ratione actionis humanae.

¶ Et confirmatur ex diffinitione simoniae, in qua ponitur vendere annexa spiritualibus. Constat autem quod magis annexa sunt spiritualibus simultanea, quam illa, ad quae spiritualia se habent antecedenter: sed actio humana in istis est simul cum spiritualibus, ergo est magis inuendibilis, quam beneficium ecclesiasticum, ad quod spirituale se habent antecedenter, & dicitur omnino inuendibile. Secundum est, quia nisi fiat differentia inter stipendium sustentationis, & uenditionem laboris, seu locationis

Secunda secundum S. Tho. II operantur

¶ Dubium secundo occurrit, an in huiusmodi spiritualibus liceat vendere laborem personale, & locare operas suas sub pretio pacto. Et est ratio dubij, quia pars affirmatiua fouet ex hoc, quod labor corporeus, & similiter opera corporata non sunt de genere spiritualium, sed temporalium: vendere autem, aut locare temporalia, nullum peccatum est. Et confirmatur, quia si hoc est illicitum ex suo genere, non erit licitum in aliquo spirituali, & illicitum in aliquo alio spirituali, sed in toto genere spiritualium hoc erit licitum, aut illicitum: sed experientia teste constat in multis spiritualibus esse hoc licitum. Nam sacerdos licite locat operas suas in celebrando ter in hebdomada, & huiusmodi. Et laborem quem sustinere debet eundo in utiliam ad celebrandum, licite sub pretio ponit. Doctor quoque theologiae videtur operas suas & laborem, sicut & aduocatus in iure patrociniuum. In alijs igitur spiritualibus, cum non sint istis spiritualiora, licitum erit.

¶ Partem vero negatiuam probant duo. Primum, quia cum omnia ecclesiastica, quae spiritualia dicuntur, ut sacramentorum administratio, sacrificium missae, praedicationis, diuinaeque cultus, consistunt ex diuino, videlicet ex spirituali, & temporalis, nam spirituale in eis est gratia, veritas & caritas, temporale vero est actio humana, si licitum est vendere, aut locare ecclesiastica venalia licita essent, absolute loquendo: Ita quod sicut licitum est vendere calicem ratione materiae, ita proportionaliter licitum erit vendere omnia huiusmodi spiritualia ratione actionis humanae.

¶ Et confirmatur ex diffinitione simoniae, in qua ponitur vendere annexa spiritualibus. Constat autem quod magis annexa sunt spiritualibus simultanea, quam illa, ad quae spiritualia se habent antecedenter: sed actio humana in istis est simul cum spiritualibus, ergo est magis inuendibilis, quam beneficium ecclesiasticum, ad quod spirituale se habent antecedenter, & dicitur omnino inuendibile. Secundum est, quia nisi fiat differentia inter stipendium sustentationis, & uenditionem laboris, seu locationis

Secunda secundum S. Tho. II operantur

¶ Dubium secundo occurrit, an in huiusmodi spiritualibus liceat vendere laborem personale, & locare operas suas sub pretio pacto. Et est ratio dubij, quia pars affirmatiua fouet ex hoc, quod labor corporeus, & similiter opera corporata non sunt de genere spiritualium, sed temporalium: vendere autem, aut locare temporalia, nullum peccatum est. Et confirmatur, quia si hoc est illicitum ex suo genere, non erit licitum in aliquo spirituali, & illicitum in aliquo alio spirituali, sed in toto genere spiritualium hoc erit licitum, aut illicitum: sed experientia teste constat in multis spiritualibus esse hoc licitum. Nam sacerdos licite locat operas suas in celebrando ter in hebdomada, & huiusmodi. Et laborem quem sustinere debet eundo in utiliam ad celebrandum, licite sub pretio ponit. Doctor quoque theologiae videtur operas suas & laborem, sicut & aduocatus in iure patrociniuum. In alijs igitur spiritualibus, cum non sint istis spiritualiora, licitum erit.

¶ Partem vero negatiuam probant duo. Primum, quia cum omnia ecclesiastica, quae spiritualia dicuntur, ut sacramentorum administratio, sacrificium missae, praedicationis, diuinaeque cultus, consistunt ex diuino, videlicet ex spirituali, & temporalis, nam spirituale in eis est gratia, veritas & caritas, temporale vero est actio humana, si licitum est vendere, aut locare ecclesiastica venalia licita essent, absolute loquendo: Ita quod sicut licitum est vendere calicem ratione materiae, ita proportionaliter licitum erit vendere omnia huiusmodi spiritualia ratione actionis humanae.

¶ Et confirmatur ex diffinitione simoniae, in qua ponitur vendere annexa spiritualibus. Constat autem quod magis annexa sunt spiritualibus simultanea, quam illa, ad quae spiritualia se habent antecedenter: sed actio humana in istis est simul cum spiritualibus, ergo est magis inuendibilis, quam beneficium ecclesiasticum, ad quod spirituale se habent antecedenter, & dicitur omnino inuendibile. Secundum est, quia nisi fiat differentia inter stipendium sustentationis, & uenditionem laboris, seu locationis

Secunda secundum S. Tho. II operantur

